

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 lutego 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Małgorzata Rokicka- Radoniewicz (spr.)
Sędziowie:	SA Elżbieta Czaja SA Małgorzata Pasek
Protokolant: st. sekr. sądowy Urszula Goluch-Nikanowicz	

po rozpoznaniu w dniu 23 lutego 2017 r. w Lublinie

sprawy Z. H.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o wypłatę emerytury od wcześniejszej daty

na skutek apelacji wnioskodawcy Z. H.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 8 czerwca 2016 r. sygn. akt VII U 130/16

I. zmienia zaskarżony wyrok oraz częściowo poprzedzającą go decyzję i ustala początkową datę wypłaty świadczenia na dzień (...);

II. oddala apelację w pozostałej części;

III. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. na rzecz Z. H. kwotę 30 (trzydzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Małgorzata Pasek Małgorzata Rokicka - Radoniewicz Elżbieta Czaja

III AUa 982/16

UZASADNIENIE

Organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją z dnia 16 grudnia 2015 roku w wykonaniu wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie przyznał Z. H. emeryturę i podjął jej wypłatę od 1 listopada 2015 roku od miesiąca, w którym wnioskodawca przedłożył dokument potwierdzający rozwiązanie stosunku pracy.

Od tej decyzji odwołanie do Sądu Okręgowego w Lublinie złożył Z. H., wnosząc o jej zmianę co do daty podjęcia wypłaty emerytury oraz okresu wypłaty należnego wyrównania i wypłaty wyrównania za okres od dnia 1 kwietnia 2015 roku tj. od miesiąca, w którym rozwiązał stosunek pracy.

Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 8 czerwca 2016 roku oddalił odwołanie. Sąd Okręgowy ustalił, że w dniu 15 stycznia 2015 roku Z. H. złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy decyzją z dnia 18 lutego 2015 roku odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury gdyż nie udokumentował 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Wyrokiem z dnia 5 listopada 2015 roku Sąd Okręgowy w Lublinie w sprawie o sygn. akt VII U 460/15 zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 18 lutego 2015 roku i ustalił Z. H. prawo do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych od dnia 16 lutego 2015 roku.

Zaskarżoną decyzją wykonującą wyrok organ rentowy przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia 16 lutego 2015 roku i podjął wypłatę emerytury od dnia 1 listopada 2015 roku to jest od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek i przedłożono dokument potwierdzający rozwiązanie stosunku pracy. Ubezpieczony w dniu 15 kwietnia 2015 roku rozwiązał stosunek pracy. Świadcstwo pracy potwierdzające okres zatrudnienia i fakt rozwiązania umowy o pracę złożył do ZUS dnia 30 listopada 2015 roku.

W ocenie Sądu stan faktyczny nie był sporny, przy czym Sąd Okręgowy przyjął, że twierdzenie odwołującego, że organ rentowy miał wiedzę o rozwiązaniu przez niego stosunku pracy jeszcze przed wydaniem wyroku przyznającego prawo do emerytury nie znajduje potwierdzenia w aktach sprawy VII U 460/15. Brak jest jakichkolwiek zapisów dotyczących tego faktu w protokołach rozpraw i zeznaniach Z. H.. Odwołujący nie wykazał aby ZUS powziął wiadomość o rozwiązaniu umowy o pracę przez odwołującego przed 30 listopada 2015 roku tj. złożeniem świadectwa pracy.

Okoliczność sporna dotyczyła możliwości wypłaty emerytury od dnia rozwiązania przez wnioskodawcę stosunku pracy w dniu 15 kwietnia 2015 roku, a nie jak ustalono w decyzji od miesiąca w którym zgłoszono wniosek tj. gdy skarżący złożył do organu rentowego w dniu 30 listopada 2015 roku świadectwo pracy potwierdzające okres zatrudnienia i fakt rozwiązania stosunku pracy.

Sąd Okręgowy orzekł, że zgodnie z treścią art 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych Ubezpieczeń (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku, poz. 748) świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Wobec powyższego złożenie przez skarżącego do organu rentowego w dniu 30 listopada 2015 roku świadectwa pracy potwierdzającego jego okres zatrudnienia i fakt rozwiązania stosunku pracy należało potraktować jako wniosek o wypłatę świadczenia oraz ustalić, że świadczenie to podlega wypłacie od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

Od tego wyroku apelację wniósł wnioskodawca Z. H. zaskarżając wyrok w całości. Wnosił o zmianę wyroku i wypłatę świadczenia od 1 kwietnia 2015 roku, czyli od miesiąca rozwiązania stosunku pracy. Wyrokowi zarzucał nieuwzględnienie okoliczności, że w toku postępowania odwoławczego stosunek pracy został rozwiązany i złożenie przez niego świadectwa pracy jedynie miało na celu potwierdzenie tego faktu.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna, a jej uwzględnienie skutkuje zmianą zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającej go decyzji organu rentowego.

Stan faktyczny w sprawie nie był sporny: wnioskodawca złożył w dniu 15 stycznia 2015 roku wniosek o przyznanie emerytury i wskazał w nim, że w dalszym ciągu kontynuuje zatrudnienie. Organ rentowy decyzją z dnia 18 lutego 2015 roku odmówił mu prawa do emerytury z uwagi na niewykazanie wymaganego 15 letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach przed dniem 1 stycznia 1999 roku. Na skutek odwołania wniesionego przez wnioskodawcę Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 5 listopada 2015 roku zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia 16 lutego 2015 roku. Wyrok uprawomocnił się 27 listopada 2015 roku. W wykonaniu tego wyroku, działając z urzędu, zaskarżony organ rentowy przyznał emeryturę od daty określonej w wyroku, ustalając wysokość świadczenia i podejmując wypłatę od dnia 1 listopada 2015 roku w związku ze złożeniem przez wnioskodawcę świadectwo pracy, z którego wynika, że stosunek pracy ustał w dniu 15 kwietnia 2015 roku. Organ rentowy potraktował pismo wnioskodawcy jako wniosek o wypłatę świadczenia i orzekł o wznowieniu wypłaty wyłącznie od miesiąca złożenia wniosku, tj. listopada 2015 roku.

Postępowanie w wykonaniu wyroku z dnia 5 listopada 2015 roku nie było nowym postępowaniem. Stanowiło ono kontynuację pierwotnego postępowania z wniosku o ustalenie prawa do emerytury. Należało więc zweryfikować okres zatrudnienia ubezpieczonego i dopiero wówczas wydać stosowną decyzję. Nie należy przy tym tracić z pola widzenia faktu, że to właśnie organ ewidencjonuje składki płacone na rzecz ubezpieczonych. Wystarczyło więc, dla wstępnej weryfikacji, zbadać za jakie okresy opłacane były należne składki na konto ubezpieczonego i ewentualnie żądać od niego dalszych wyjaśnień. Tymczasem organ potraktował pismo ubezpieczonego z dnia 30 listopada 2015 r. jako nowy wniosek o wypłatę emerytury.

Stosownie do art. 100 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2016 roku, poz.778) prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia świadczenia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa a wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, natomiast w myśl nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu (art. 129 ust.1 ustawy). O ile zatem pierwszy z powołanych przepisów odnosi się do nabycia prawa do świadczenia, o tyle drugi dotyczy prawa do jego realizacji, samo bowiem abstrakcyjne spełnienie się przesłanek warunkujących prawo do świadczenia nie stanowi podstawy do jego wypłaty. Nie budzi wątpliwości, że w przepisie art. 103a ustawy chodzi o zawieszenie prawa do wypłaty świadczenia emerytalnego. Przepis ten łączy konsekwencje w postaci zawieszenia prawa do świadczenia i w efekcie wstrzymania jego wypłaty z kontynuowaniem zatrudnienia po ustalonym w decyzji organu rentowego dniu nabycia prawa do emerytury, a nie z kontynuowaniem zatrudnienia po ustaleniu tego prawa decyzją organu rentowego. Taka wykładnia może być uznana za prawidłową w sytuacjach typowych, gdy przesłanki nabycia prawa do emerytury nie budzą wątpliwości a prawo do świadczenia zostaje ustalone w decyzji organu rentowego w terminie określonym w art. 118 ust. 1 ustawy bezpośrednio po złożeniu przez zainteresowanego formalnego wniosku o emeryturę. W sprawie niniejszej prawo ubezpieczonego do emerytury zostało ustalone wyrokiem Sądu Okręgowego na skutek postępowania odwoławczego, a do daty wydania decyzji ustalającej prawo do emerytury w wykonaniu prawomocnego wyroku upłynął znaczny okres od złożenia wniosku o świadczenie. W takim przypadku interpretacja omawianego uregulowania wymaga zastosowania wykładni funkcjonalnej. Trudno wymagać od ubezpieczonego, aby rozwiązał stosunek pracy z pracodawcą zatrudniającym go w momencie składania wniosku o ustalenie prawa do emerytury i - w przypadku wydania przez organ rentowy decyzji odmownej - oczekiwał na rozstrzygnięcie przez sąd kwestii swojego uprawnienia do tego świadczenia, tracąc źródło dochodu ze stanowiącej podstawę jego utrzymania pracy zarobkowej. Przepis art. 103a ustawy należy zatem interpretować w ten sposób, że w razie ustalenia prawa do emerytury orzeczeniem organu odwoławczego, zawieszenie jej wypłaty w przypadku kontynuowania przez emeryta zatrudnienia u dotychczasowego pracodawcy nie może nastąpić przed dniem ustalenia nabycia prawa do emerytury w decyzji organu rentowego. Oczywiście w takim przypadku organ rentowy zobligowany jest do dokonania rozliczenia przychodów ubezpieczonego za okres wsteczny przez ich porównanie z określonymi w przepisach limitami, celem ustalenia, czy przychody te uzasadniały zawieszenie wypłaty świadczenia lub jego zmniejszenie na zasadach określonych w art. 104-106 ustawy.

Z tych względów zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję należało zmienić i Sąd Apelacyjny na mocy powołanych powyżej przepisów oraz art.386 § 1 KPC orzekł, jak w punkcie I sentencji ustalając początkową datę do

świadczenia od następnego dnia od rozwiązania stosunku pracy, oddalając odwołanie wnioskodawcy w pozostałym zakresie za okres pozostawania w zatrudnieniu.

Orzeczenie o kosztach Sąd Apelacyjny oparł na przepisach art.98 § 1 KPC.